

IMPACTUL DEZVOLTĂRII INDUSTRIEI FINTECH ASUPRA ACTIVITĂȚII BANCARE TRADIȚIONALE

Angela BELOBROV, conf. univ., dr., ASEM
e-mail: belobrov_angela@yahoo.com

JEL: A11, B20, G19, G21.

Conceptul de „FinTech” reprezintă o prescurtare a termenilor „tehnologie financiară”, care se referă la aplicarea tehnologiilor în finanțe sau mai exact la soluțiile financiare oferite de tehnologii. În prezent se consideră că industria FinTech încorporează start-up-urile care prestează servicii tradițional considerate financiare.

De facto, interconexiunile dintre finanțe și tehnologii au deja o istorie lungă, și care nici nu încep, și nici nu se limitează, la termenii de criptomonedă sau tehnologia blockchain, despre care în ultimii ani, zilnic ne comunică agențiile informaționale și publicațiile cu renume internațional, precum Reuters, Bloomberg, The Economist ș.a.

În unele discuții consacrate istoriei FinTech se susține că originea termenului ar trebui considerată începerea utilizării telegrafului în transmiterea de informații și date financiare în scopuri comerciale (anul 1838). Perioada din acel moment și pînă în anul 1967 a fost denumită generic epoca FinTech 1.0, fiind urmată de FinTech 2.0, ce a durat pînă în anul 2008 și marcată de digitalizarea serviciilor financiare. Epoca FinTech 3.0, în special anii 2014-2016, a fost marcată de o explozie de start-up-uri orientate spre crearea, dezvoltarea și vânzarea unui spectru de servicii financiare principial noi, cît și de crearea și asigurarea infrastructurii necesare bunei derulări a activităților financiar-bancare tradiționale, dintre care enumerăm: operațiunile de crowdfunding; peer-to-peer lending; emisiunea de criptomonede; portaluri cu soluții pentru business pentru întreprinzători, care integrează și soluții de gestiune financiară; ș.a.

Părerile specialiștilor privind importanța tehnologiilor și riscurile induse de acestea în activitatea financiară sunt împărțite.

Analiza funcțiilor tradiționale ale băncilor moderne denotă că în epoca FinTech 3.0 băncile deja și-au pierdut exclusivitatea în exercitarea tuturor funcțiilor sale (tab. 1).

Tabelul 1.

Analogia dintre funcțiile băncilor și soluțiile oferite de tehnologiile financiare

Funcțiile tradiționale a băncilor	Produse și servicii financiare specifice FinTech
Acumularea și mobilizarea capitalului bănesc	Crowdfunding
Intermedierea în operațiunile de creditare	Peer-to-peer lending (P2P lending) Crowdlending
Efectuarea decontărilor și plăților	Servicii de transferuri bănești (Qivi, PayPal, Alipay ș.a.) Blockchain
Crearea instrumentelor de plată/banilor de credit	Emisiunea de criptomonede
Gestiunea activelor și investițiilor Consulting	Robo-advisors sau „consilierii- robo”, care reprezintă soluții digitale automate de gestionare a averii Crowdinvesting Soluții pentru gestiunea finanțelor personale

Sursa: elaborat de autor.

Cât privește impactul de ansamblu al tehnologiilor asupra sectorului financiar, deja astăzi putem să susținem cu certitudine că tehnologiile cauzează schimbări ireversibile în sistemul financiar, integrându-se și preluând treptat exercitarea funcțiilor tradiționale ale acestuia.

La moment se pare că tehnologia „blockchain”, denumită generic „Distributed Ledger Technology” pare să fie elementul care va revoluționa și mai mult domeniul financiar (și nu numai), datorită avantajelor ce le oferă prin combinarea a trei elemente fundamentale critice sectorului financiar, în special segmentului bancar: rapiditatea uimitoare + nivelul înalt de securitate + descentralizarea tranzacțiilor.

Din perspectiva abordării sinergice (care ne spune că efectul final al acțiunii mai multor factori este mai mare în comparație cu acțiunea fiecăruia luat separat) impactul total al tehnologiilor asupra activității bancare este greu de cuantificat, iar perspectivele sunt îngrijorătoare.

Plusvaloarea adusă de FinTech în sectorul financiar derivă în principal din următoarele trei componente: - *reducerea costurilor*, - *sporirea comodității serviciilor* și - *democratizarea accesului la servicii financiare*.

În ceea ce privește reducerea costurilor, economiile de care beneficiază clienții sunt enorme. Pe lângă economiile de timp, FinTech oferă mari economii financiare, oferind o gamă largă de servicii cu cost zero pentru clienți (gratis). Spre exemplu, compania americană Credit Karma oferă utilizatorilor *acces gratis* la ratingul creditar și istoria creditară a acestora, precum și duce evidența tuturor produselor financiare utilizate de client.

Rolul macroeconomic major al tehnologiilor financiare reiese din contribuția enormă a acestora la sporirea accesului financiar, calificat în prezent ca fiind unul dintre impedimentele majore a dezvoltării durabile și incluzive. Drept urmare, intuim (păreră autorului) că FinTech va fi promovat cât de guverne, atât de instituțiile internaționale, și asimilate rapid de toți utilizatorii serviciilor financiar-bancare.

Revoluția digitală a influențat major toate domeniile activității umane, dar probabil cel mai esențial impact este exercitat asupra comportamentul uman, care a suferit schimbări majore și radicale datorită pătrunderii telefoanelor mobile și internetului în rutina cotidiană a tuturor oamenilor, indiferent de nivelul de educație, calificare, starea financiară sau domeniul de activitate ș.a. Principala provocare ce reiese din aceasta va fi modificarea continuă a cererii clienților, care vor solicita servicii bancare de o calitate similară celor din domeniul tehnologiei informațiilor, și băncile trebuie să fie gata să-și ajusteze rapid oferta.

FinTech generează noi soluții pentru gestiunea riscurilor, însă și induce noi riscuri pentru bănci sau le intensifică pe cele tradiționale. Spre exemplu, blockchain-ul, reprezentând la moment tehnologia perfectă pentru păstrarea anonimatului, din altă perspectivă este deopotrivă și tehnologia care poate transforma tranzacțiile cu bitcoini din anonime în identificabile, autentificând identitatea într-un mod mult mai robust decât toate cele care există deja. În acest mod blockchain-ul contribuie pozitiv la gestiunea riscului de conformitate prin respectarea legilor KYC (Cunoaște-ți clientul) și AML (Împotriva spălării banilor). Faptul dat va contribui la acceptabilitatea monedelor criptografice din perspectiva statelor, deopotrivă cu capitalizarea celorlalte avantaje. Un alt exemplu este legat de sporirea vitezei de acces a serviciilor bancare, care contribuie implicit și la sporirea

volatilității depozitelor, care în situații extreme poate cauza „falimente bancare virtuale”.

Dacă se ne referim la perspectiva fenomenului pe termen mediu, epoca Fintech 4, cel mai probabil, va fi marcată de dezvoltarea inteligenței artificiale, care cu siguranță va revoluționa și mai mult activitatea financiară și va influența structura pieței financiare.

Concluzii. Generalizând cele expuse, putem afirma că în conjunctura actuală caracterizată de dezvoltarea industriei FinTech, băncile și instituțiile financiare tradiționale urmează să-și schimbe radical strategiile de dezvoltare și să se lupte pentru menținerea poziției pe piața produselor și serviciilor financiare. În opinia autorului una dintre căile de menținere a rolului acestora în industria financiară este deschiderea către asimilarea inovațiilor.

O problemă majoră ridicată de dezvoltarea industriei FinTech este necesitatea ajustării cadrului regulatoriu și de supraveghere financiară la noile realități. Constatăm aici mari lag-uri (decalaje temporale), așa cum multe aspecte ale inovațiilor tehnologice, care deja se utilizează pe larg, nu sunt încă reglementate și prin urmare nu pot fi supravegheate, și nu este exclus faptul că amenință stabilitatea financiară a economiilor naționale și, ca urmare a economiei mondiale. În acest context, adaptarea și sincronizarea cadrului legislativ și a supravegherii bancare la ritmurile dezvoltării tehnologiilor financiare trebuie să reprezinte un imperativ în agenda politică națională și internațională.

Referințe bibliografice:

1. Arner, Douglas; Barberis, János; Buckley, Ross. The evolution of Fintech: a new post-crisis paradigm? In: Research Paper No. 2015/047 [on-line], University of Hong Kong Faculty of Law. [citată 11 decembrie 2016].
2. KPMG Fintech: Redefining banking for customers. Decade edition of CII BANKing TECH Summit 2016, [on-line], [citată 06 decembrie 2016]. Disponibil: www.pwc.in
3. KPMG The Pulse of Fintech, Q3 2016 [on-line], November 16, 2016, [citată 11 decembrie 2016]. Disponibil: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2016/03/the-pulse-of-fintech-q1-2016.html>